

Kreatívny tanec

Učebné osnovy predmetu kreatívny tanec.

Platí od školského roku 2019/2020

Charakteristika predmetu

Kreatívny tanec je tanečný smer, ktorý vznikol na začiatku 20. storočia a priniesol zmeny v poňatí tanečného umenia. Prísne pravidlá klasického tanca narušila americká tanečnica Isadora Duncanová (27. 5. 1878 – 14. 9. 1927) a vniesla do tanca nové kvality. Dominantná už nebola technika, ale výraz celého tela, vyjadrenie hudby a využitie priestoru. Základným prístupom k tancu bolo oslobodenie tanečného prejavu v každom smere - v tvare kostýmu, vo výbere hudobného sprievodu, v prostredí, kde predstavenie prebiehalo. Kreatívny tanec akceptuje prirodzené anatomické možnosti ľudského tela, rozvíja individuálny výraz tanečníka a snaží sa o harmóniu všetkých zložiek tanečného umenia. Analýza vlastností ľudského tela (váha, dýchanie, svalová aktivita...) sa stali východiskom pre nové techniky moderného tanca v ďalšej etape vývoja (M. Graham výdych – nádych, J. Limón – váha...).

Kreatívny tanec je prechodným stupňom k modernému tancu. Obsahuje množstvo informácií o priebehu pohybu v tele, geometrických a psychologických vlastnostiach priestoru, o nosnosti rytmickej a melodickej stránky hudby, o význame ticha v tanci, o potrebe vhodného kostýmu pre tanečníka. Sleduje a rozvíja vzťahy pohyb – priestor, pohyb – hudba. Rozsah tém si svojou náročnosťou vyžaduje dôkladnú prípravu nielen pedagóga, ale aj korepetítora, ktorý musí vhodne meniť sprievodné skladby. Je vhodné tiež strieďať živú a reprodukovanosú hudbu. Ideálny je korepetítor – improvizátor, ktorý strieďa klavír s jednoduchými bicími nástrojmi (bubienok, tamburína, triangel, paličky...).

Predmetom kreatívny tanec žiak získava nielen nový pohľad na seba v tanci, ale stáva sa aj vzdelanejším divákom tanečných predstavení. Kreatívny tanec svojím pohybom, priestorovou a hudobnou slobodou rozvíja tanečnosť aj tvorivosť dieťaťa. Kreatívny tanec oboznamuje žiakov s vlastnosťami priestoru, rozvojom a kvalitou pohybu, učí počúvať, precítiť a vytancovať hudbu. Všetky získané poznatky tohto predmetu sa dajú aplikovať aj v iných tanečných technikách.

Ciele predmetu

- oboznámiť žiakovo priebehu pohybu v tele,
- rozvíjať prirodzený tanečný pohyb a tvorivosť žiakov,
- viesť žiakov k slobodnému, individuálnemu prejavu,
- osvojiť si geometrické a psychologické vlastnosti priestoru,
- oboznámiť žiakov o nosnosti rytmickej a melodickej stránky hudby a o význame ticha v tanci,
- sledovať a rozvíjať vzťahy pohyb – priestor, pohyb – hudba,
- vychovať kvalitných uchádzačov pre štúdium na tanečných konzervatóriách.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

primárne umelecké vzdelávanie (ISCED 1B)

3. ročník prvej časti I. stupňa

Predmet: kreatívny tanec

Počet hodín týždenne: 1,0 v skupinovej forme výučby

Učebný plán číslo 37

Obsah	Žiaci
<p>Telo ako nástroj tanečníka</p>	
<p>stavba ľudského tela, dýchanie, srdcová činnosť, chrbtica (stavba, význam, oblé polohy), pohybové možnosti jednotlivých častí ľudského tela a ich využitie v tanečnej improvizácii, napätie a uvoľnenie svalstva tela a ich dôsledky na pohyb – tanec, dynamika pohybu, väzba s hudbou a výrazom, telo tanečníka v práci základných pohybov: rozdvíjanie pohybu(v ľahu, v stoju, chôdzi), civilný a umelecký pohyb, primárny a sekundárny pohyb, rozvoj pohybu v horizontálnom a vertikálnom smere, impulzy, tvary pohybov(rovné, oblé), ťažisko, chôdza, beh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chápu pohyb prostredníctvom tela tanečníka v rôznych rovinách poznania v spojitosti s rozvíjaním pohybu, dýchania a srdcovej činnosti a samotnou stavbou ľudského tela, • ovládajú si telo tanečníka ako s uvoľnením tak aj napätím svalového ústrojenstva,
<p>Hudba (v úzkej spojitosti s telom tanečníka)</p>	
<p>emocionálna väzba hudby a pohybu (dur, mol). Verejné vystúpenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňujú uvedomenie si tela tanečníka formou improvizácie či už v prirodzenom alebo akademickom tanečnom pohybe, • 1-krát v každom polroku vystúpia na verejnom podujatí.

4. ročník prvej časti I. stupňa

Predmet: kreatívny tanec

Počet hodín týždenne: 1,0 v skupinovej forme výučby

Učebný plán číslo 37

Obsah	Žiaci
<p>Tanec – priestor - jeho technické aj psychologické vlastnosti.</p> <p>Pohyb: pohyb vedený priamo a nepriamo, vlna (špecifický tok pohybu), smery pohybov, pohyb vedený ťahom, švihom.</p> <p>Fokus, periférne videnie.</p> <p>Priestor: technické vlastnosti priestoru (šírka, výška, hĺbka), diagonála smerová (uhlopriečka), diagonály priestorové, horizontálne delenie priestoru, vertikála, symetria a asymetria</p> <p>Psychologické, resp. výrazové vlastnosti priestoru: miesta v priestore, na javisku, emočný význam bodov, cítenie stredu – centra priestoru, tvorba vlastného, fantazijného priestoru.</p> <p>Hudba: rytmus, melódia – vyjadrenie pohybom, metrická vnímavosť, pamäť, tanec bez hudby.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uvedomuje si potrebu priestoru a hudby v tanci, • využívajú prácu formou improvizácie rovnako ako v treťom ročníku s pridaním ďalších rozmerov tanečného umenia a to s priestorom a hudbou (oproti 3. ročníku, kedy pochopenie pohybu bolo smerované k žiakovi, jeho vlastnému emocionálnemu prežívaniu a tým aj poňatie samotnej improvizácie, vo 4.ročníku žiaci uvedomelou improvizáciou využívajú priestor a hudbu ako neoddeliteľnú súčasť tanečného umenia), • 1-krát v každom polroku vystúpia na verejnom podujatí.
Verejné vystúpenia.	

Záverečná skúška

- Žiaci demonštrujú základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách kreatívneho tanca v scénickom prevedení v rozsahu minimálne 3 min.,
- žiaci demonštrujú nasledujúci tréning v rámci postupových skúšok pamäti (časový rozsah 30 minút):

1. Úloha: Prechod pohybu cez kĺby a chrbticu

Cvičenie začína v ľahu na zemi a prechádza všetkými horizontálnymi rovinami a končí vo vertikále v stojí a výskoku.

2. Úloha: Práca s ťažiskom

Kombinácia obsahuje pohyb iniciovaný ťažiskom s dôrazom na čistý smer pohybu: do stredu - od stredu sály, vpred - vzad, vpravo - vľavo

3. Úloha: Švihový pohyb, 3/4 takt

Kombinácia obsahuje pohyb dolných končatín, horných končatín, hlavy, trupu.

Aplikujeme úlohy:

a) rozdelenie triedy na skupinu A, ktorá tleska 3/4 takt a B, ktorá tancuje,

b) prerušíme hudobný sprievod a skupina musí udržať tempo cvičenia.

4. Úloha: Fokus a periférne videnie

Improvizácia žiakov – vodca a skupina, so zadaním striedania dynamickej škály pohybov (*pp* – *ff*) a zmenou tvaru pohybov celého tela (oblý, hranatý).

Poznámka: úlohy 1. – 3. sú vytvorené pedagógom, 4. úloha je improvizácia žiakov.